raadsvoorstel

Agendapunt 2023, nr. VIa-pm
Zaaknummer 2168712
Te behandelen door W.T. Wassink

Onderwerp: Uitwerking beleidskeuzes Omgevingsvisie Buitengebied

Aan de raad,

Inleiding
De beleidskeuzes die in de Omgevingsvisie Buitengebied over deze onderwerpen gemaakt zijn, zijn in woorden helder omschreven, maar in enkele gevallen is het niet meteen duidelijk waar ze wel en waar ze niet gelden. Na drie jaar ervaring in het werken met initiatieven die beoordeeld worden met de visie, hebben we concrete voorstellen die die duidelijkheid verschaffen.

De keuzes zelf staan dus niet opnieuw ter discussie. Die zijn in december 2019 met de vaststelling van de Omgevingsvisie Buitengebied door de raad namelijk al bepaald.

Voor vijf onderwerpen uit de Omgevingsvisie Buitengebied vinden we uitwerking noodzakelijk om ze goed en consistent te kunnen gebruiken bij de beoordeling van initiatieven Dat zijn:
- Donkerte als kwaliteit.
- Stilte als kwaliteit.
- Wegzones.
- Kavels gelegen in of direct aansluitend aan de kern van een buurtschap.
- Bebouwde en onbebouwde kavels in het overige buitengebied.

Daarnaast keerde regelmatig een thema terug waarover geen expliciete uitspraken gedaan zijn in de visie, maar waarover zich in de beoordeling van initiatieven wel een heldere interpretatie van de beleidskeuzes in de visie ontwikkelde. Die is interpretatie is ambtelijk geleerd en nog steeds in ontwikkeling. Het betreft de overgangszones tussen kom en buitengebied. We willen niet volstaan met ambtelijke interpretatie, en leggen daarom een voorstel voor de toepassing van de beleidskeuzes in de zogenaamde komrandzones voor, alsmede een begrenzing van de vier zones die we concreet voorstellen te onderscheiden.

Voorstel
Het document Uitwerking beleidskeuzes Omgevingsvisie Buitengebied vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
Het betreft uitwerkingen van de in december 2019 door de raad vastgestelde Omgevingsvisie Buitengebied

Beoogd(e) effect(en)
Meer duidelijkheid voor iedereen op de vijf onderdelen van het voorstel. De kaartbeelden worden daartoe verwerkt in de Atlas Omgevingskwaliteit. Snellere besluitvorming over principeverzoeken is het doel. En we willen voorkomen dat per geval ad hoc discussies in de raad ontstaan in het late stadium van vaststelling van het bestemmingsplan.

Argumenten
Na de vaststelling van de omgevingsvisie Buitengebied zijn tientallen initiatieven voorgelegd en vele gesprekken gevoerd met initiatiefnemers, betrokkenen en belangenvertegenwoordigers. Uit signalen hebben we geleerd welke onderwerpen in de Omgevingsvisie Buitengebied voordeel hebben bij een uitwerking, in de meeste gevallen op kaart, in één geval met een preciezere definitie. De keuzes zijn opgenomen en onderbouwd in het document Uitwerking Beleidskeuzes Omgevingsvisie Buitengebied (bijlage 1).

Financiële aspecten/risico's
geen

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
Geen. De voorstellen vallen binnen de beleidsvrijheid die elke gemeente heeft.

Aspecten van duurzaamheid
Duurzaamheid is een van de beleidskeuzes waarop initiatieven al worden beoordeeld wanneer ze langs de meetlat van de omgevingsvisie gelegd worden.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Alle voorstellen in bijlage 1 zijn besproken met vertegenwoordigers van drie belangenorganisaties in het buitengebied: OBW, BSV en Jong-WCL. We hebben LTO ook gevraagd. Aan het opstellen van dit document en aan de discussie over de uitwerkingen van de keuzes hebben zij gekozen dit keer niet mee te doen. De Vereniging Verblijfsrecreatie heeft op het concept met volledige instemming gereageerd.

Vertrekpunt in de participatie was een ambtelijk voorstel op elk van de zes onderwerpen. Daarin zaten ook alternatieven voor met name stilte, donkerte, komrandzones en wegzones.

Op het onderwerp komrandzones heeft de participatie een aanpassing opgeleverd ten opzichte van het voorkeursmodel dat in het ambtelijke stuk was opgenomen. Een voorgestelde komrandzone bij de Groenloseweg werd door de participanten niet herkend, en daarmee ook niet gesteund. Het gebied daar heeft niet een karakter dat vergelijkbaar is met de nu wel voorgestelde vier zones. Het voorstel is dat nu voorligt, is daar op aangepast.

Eén onderwerp leidde tot een procesafspraak: de BSV gaat bekijken of er een breder participatietraject met de buurtschappen zelf kan worden opgezet over begrenzing van de kernen. De BSV beraadt zich daar op dit moment nog over, en de begrenzing is dus geen onderdeel van dit voorstel. Deze actie vraagt doorlooptijd, terwijl we voor de overige vijf aspecten de keuze en de steun ervoor nu helder hebben.

Daarna hebben we ambtelijk een concept-voorstel opgesteld. Daarop is de reactie gekomen die we als bijlage 2 hebben toegevoegd aan dit voorstel. De procesmatige opmerkingen laten we een eigen traject lopen. Inhoudelijk bleef er één verschil van inzicht over: is de aanwezigheid van een erf of de aanwezigheid van een hoofdgebouw bepalend voor de vraag of een kavel bebouwd is of niet. Het voorstel volgt de ambtelijke voorkeur om de definitie te beperken tot hoofdgebouw aanwezig. Dat wil niet zeggen dat kavels waarop een erf maar geen hoofdgebouw aanwezig is direct niet meer verder ontwikkeld kunnen worden. Door middel van beleidskeuze 1 uit de omgevingsvisie (per saldo omgevingskwaliteit aan Winterswijk toevoegen), kan een initiatiefnemer alsnog aan een positief oordeel komen. Met andere woorden: op plekken waar wel een erf maar geen hoofdgebouw aanwezig is, is bouw van bijvoorbeeld een woning bespreekbaar als er zonneklaar per saldo omgevingskwaliteit wordt toegevoegd, bijvoorbeeld door herstel van verloren gegane kwaliteiten op dat erf, een prima landschappelijke inpassing en duurzaamheidsmaatregelen.
Dat we het voorstel nu voorleggen zonder dat volledige overeenstemming is bereikt op het punt van die bebouwde kavels en zonder dat de kernen van de buurtschappen nu helder gedefinieerd zijn, is gebaseerd op de volgende overwegingen:
- Voor de begrenzing van de buurtschappen willen we zorgvuldigheid en draagvlak voor laten gaan op voortvarendheid. Er zijn momenteel initiatieven in Ratum en Woold onderweg die duidelijk binnen de formulering van de grens vallen, en die ook in de gemeenschap op draagvlak kunnen rekenen. Voor die initiatieven is een apart besluit over de begrenzing van de buurtschapskernen niet van meerwaarde, en is wachten op een dergelijk besluit eerder zelfs vertragend.
- In enkele lopende gevallen is er al wel discussie over de interpretatie van de omgevingsvisie op de onderwerpen donkerte en stilte. Dat houdt advisering en besluitvorming op. We willen daarom uitwerking van het op zich heldere kader in de visie ophalen bij de raad, zodat we de discussie conform de lijn die de raad kiest af kunnen sluiten en ook volgende initiatieven vlotter zullen kunnen beoordelen.
- Er is een reeks aan initiatieven in de voorgestelde komrandzones die op advisering en besluitvorming wacht. Tot nu toe kan het college er geen ja tegen zeggen zonder het risico te nemen dat er in de raad ad hoc discussies over ontstaan. De raad kan het college, de initiatiefnemers en de belanghebbenden nu de gevraagde helderheid geven.

Vervolgprocedure/evaluatie
De cyclus leren, evalueren, afstemmen voor advies en doen van voorstellen aan de raad zal eens per 1-2 jaar herhaald worden.

Winterswijk, 24 april 2023

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,	de burgemeester,
S.M.H. Weir	B.J.J. Bengevoord